

Amables lectores i llegidors

Els cap-pares redactors de LA GALERIA tenien el propòsit de saludar personalment a cada un dels nombrosos simpatitzants amb la revista, però el nombre sobrepasant la mesura del miler, fa impossible llur bon desig.

D'altra banda qui més adient que el periòdic per establir conversa amb el llegidor?

Sigui doncs LA GALERIA l'encarregada aquesta vegada també d'avisar-vos pel meu nom que la Redacció ESTIMARÀ i apuntarà com a subscriptors a tots els qui d'aquest número endavant no ens diguin res de contrari en rebre l'edició.

Amb tot l'agraïment per la bona i esplèndida acollida, coralment afm. i S. S.

en nom de la Redacció

Josep Soler Grau, EDITOR - ADMINISTRADOR.

COSES d'ALTRE TEMPS

PROPIETATS i RENDES DE L'AJUNTAMENT
DE FIGUERES EN EL SEGLE XIX

per PERE PASSASERRA

I.

L'estudi del procés d'administració municipal en els temps passats és molt interessant, doncs cada poble practicà les seves típiques lleis i costums en el seu règimen tributari, atenint-se amb molta justesa a la tradició dels temps mitjos. Per això no té de causar sorpresa el veure que estiguin redactades en català (fòra del temps de la dominació francesa) les seves escriptures de contracte. Els Ajuntaments es limitaven a traslladar-les unes de les altres d'una forma tan rutinària que és ben digne d'estudiar-ne la redacció per lo que respecta als termes morts o desacostumats, d'una alta valor filològica.

L'Ajuntament de Figueres posseïa una gran quantitat de rendes desde temps antics. Per a cobrar-les nomenava cada any un «Majordom de Propis» (Dipositari) i un «Colector de Catastre», que recaudava les contribucions.

Sols era exent dels tributs el castell de Sant Ferran. En tots els contractes s'especifica aquesta exempció, diguent que podia adquirir les subsistències sense el recàrrec acostumat.

Les propietats i rendes de l'Ajuntament de Figueres en el segle XIX eren les següents:

Forn del carrer de Besalú.
Forn del carrer de La Junquera.
Forn del carrer de Perelada.

Forn del Palau.
Dret de les carns.
Dret de l'aiguarent.
Dret de l'oli (2 parts).
Dret del vi.
Dret del Clavasó (2 parts).
Dret de Lleuda.
Dret del Terratge.
Dret de les pescateries.
Dret de la romana del peix salat.
Dret de les tabernes (2 parts).
Dret de pesar.
Dret d'afinador.
Local del Detall.

Local de la carniceria del carrer de La Junquera.

Arrendament de la casa del carrer de Besalú.

L'ingrés dels referits tributs oscil·lava entre 16 i 20 mil lliures l'any (uns deu mil duros).

EL PA

El 24 d'abril de l'any 1810 posseïa l'Ajuntament tres forns que arrendava per a coure pa: un al carrer de Perelada, altre en el de La Junquera i l'altre en el carrer Nou. Poc després, empenyit per les necessitats de la puixanta vila, en construïren un altre en el Palau. Estipulava el contracte que l'arrendatari cobraria dels flaquers i particulars que anessin a coure llur pa en les seves respectives demarcacions, un tant per quar-

tera. Havien de pagar una quartera de blat per cada 112 lliures de pa blanc, «que deura tenir tres ronyons o crostes»; per cada 136 lliures de pa mitjà «que deura ser rodo», altra quartera; una altra per cada 150 de pa de munició, i una de blat-de-moro per cada 130 lliures d'aquest.

En 1810 s'especifica que els arrendadors deuran coure els pans desde les dotze del migdia fins les dotze de la nit, i el restant del dia deura ésser desocupat per a que els particulars puguin enllestir els seus.

Tot pa que es covia en els forns del comú devia satisfer vuit cuartos per quartà a l'arrendatari (Escriptures del 1827). Els pans havien de tenir de pes mitja lliura, una lliura, dos lliures fins a sis, i no més. El fabricant posava «la marca o señal de son nom ab lletres inicials, baix pena de tres lliures i perdua del pa per cada vegada que contravin-drà».

L'article 17 diu textualment en els quatre contractes: «Deura entregar per ferlo foch que s'acostuma quant la profesó es a Ntra. S.^a de Recasens quatre faixines grosses».

El forn del carrer de Perelada era el més gros i reportava al comú en l'any 1827, 663 lliures; el del carrer de Besalú, 500; el de La Junquera, 395 i el del Palau, 650.

L'article propinent parlarà dels drets de: la carn, l'aiguarent, l'oli, el vi i del Clavasó.

EL PRESENTE NÚMERO HA SIDO
SOMETIDO A LA PREVIA
CENSURA GUBERNATIVA.